

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1955-1956

VERGADERING VAN 1 MAART 1956

Wetsvoorstel tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Op het ogenblik dat de Senaat de bespreking in commissie aanvangt van het « wetsontwerp betreffende het ouderdomspensioen der zelfstandige arbeiders », achten wij het nodig aan het Parlement, aan de openbare opinie en in het bijzonder aan de zelfstandige arbeiders het bewijs te leveren dat een betere oplossing voorhanden is dan deze vervat in bedoeld ontwerp. Dit bewijs wordt geleverd door onderhavig voorstel dat, in vergelijking met het regeringsontwerp, tegen lagere bijdragen en zonder verhoging van de Staatstussenkost, aan de belanghebbenden hogere voordelen biedt.

In een nota van de minderheid gevoegd bij het Kamerverslag, is de kritiek van dat wetsontwerp gemaakt.

Dat de huidige minderheid in deze, voor de zelfstandige arbeiders zo belangrijke aangelegenheid, geen negatieve maar integendeel een constructieve houding weet aan te nemen, wordt bewezen door dit wetsvoorstel.

Ons wetsvoorstel beoogt voort te bouwen op het thans bestaande pensioenstelsel voor vrije verzekerden en gewezen zelfstandige arbeiders. Wij kiezen bijgevolg beslist de evolutieve wijze om te komen tot een behoorlijk pensioenstelsel voor de zelfstandige arbeiders. Deze methode biedt het grote voordeel dat men voortbouwen kan op gekende gegevens inzake de financiële lasten van

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1955-1956

SEANCE DU 1^{er} MARS 1956

Proposition de loi modifiant les lois coordonnées relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Au moment où le Sénat aborde la discussion en séance de Commission du « projet de loi relatif à la pension de vieillesse des travailleurs indépendants », nous croyons utile de prouver au Parlement, à l'opinion publique et plus particulièrement aux travailleurs indépendants qu'il existe une solution meilleure que celle qui est préconisée dans le projet en question. Cette preuve, nous la donnons dans la présente proposition de loi, qui offre aux intéressés, moyennant des cotisations moins élevées et sans majoration de l'intervention de l'Etat, des avantages supérieurs à ceux du projet gouvernemental.

Une note de la minorité jointe au rapport de la Chambre fait la critique de ce projet.

Notre proposition de loi fait apparaître que, dans cette question, dont l'importance est si grande pour les travailleurs indépendants, la minorité actuelle sait adopter une attitude constructive, et non négative.

Notre proposition de loi s'inspire du régime de pension des assurés libres et des anciens travailleurs indépendants. Nous préférons la voie évolutive pour doter les travailleurs indépendants d'un régime de pension convenable. Cette méthode offre le grand avantage d'utiliser des éléments connus, qui ont trait aux charges financières résultant de la législation en vigueur et de tirer parti

de bestaande wetgeving en op de ervaring opgedaan bij de toepassing van deze laatste.

Concreet gezien beoogt ons voorstel :

a) het pensioen van vrij verzekerden en gewezen zelfstandigen te verhogen ;

b) het bijdragestelsel van de wet van 11 Maart 1954 voor een nieuwe periode van drie jaren te verlengen ;

c) aan de bijdragen betaald in uitvoering van laatstgenoemde wet pensioenrechten zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen te verbinden ;

d) de geordende wetten op de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood te wijzigen, voornamelijk inzake de criteria van het onderzoek naar de bestaansmiddelen ;

e) de redenen van uitsluiting inzake toekenning van pensioenen af te schaffen ;

f) de perequatie van de pensioenen te verzekeren ;

g) een afzonderlijke boeking in te voeren van inkomsten en uitgaven voor de vrij verzekerden van de ene kant en voor de zelfstandige arbeiders aan de andere kant.

Wij zullen achtereenvolgens de verscheidene aspecten van ons voorstel bespreken.

Pensioen van 20.000 frank.

Het basispensioen van 18.000 frank voor de vrij verzekerden werd op dit bedrag vastgesteld op het ogenblik dat het arbeiderspensioen 26.000 frank bedroeg. Sedertdien werd laatstgenoemd bedrag met 2.000 frank verhoogd. De leden van de minderheid verdedigen de stelling dat ook de pensioenen van de vrij verzekerden en gewezen zelfstandigen zouden moeten verhoogd worden met 2.000 frank, zodat het basisbedrag zou dienen opgevoerd te worden van 18.000 tot 20.000 frank voor het gezinspensioen en van 12.000 tot 13.400 frank voor de alleenstaanden, en wij brengen verder het bewijs, dat deze verhoging financieel mogelijk is.

Van solidariteitsbijdragen naar waarachtige pensioenstortingen.

Vanaf 1 Januari 1954 werd — door de wet van 11 Maart 1954 — een verplichte pensioenbijdrage voor de zelfstandige arbeiders ingevoerd.

Wanneer het ontwerp, dat later de wet van 11 Maart 1954 is geworden, in de bevoegde commissie besproken werd, hebben verscheidene leden betreurd dat de verplichte bijdragen in kwestie strikt genomen geen pensioenrechten verleenden.

de l'expérience acquise dans l'application de celle-ci.

En fait, notre proposition tend :

a) à majorer la pension des assurés libres et des anciens travailleurs indépendants ;

b) à proroger, pour une nouvelle période de trois ans, le régime des cotisations de la loi du 11 mars 1954 ;

c) à rattacher aux cotisations payées en exécution de cette dernière loi, des droits à la pension sans enquête sur les ressources ;

d) à modifier les lois coordonnées relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré, et plus particulièrement en ce qui concerne les critères relatifs à l'enquête sur les ressources ;

e) à supprimer les motifs d'exclusion en matière d'octroi de la pension ;

f) à assurer la péréquation des pensions ;

g) à instaurer une comptabilité distincte des recettes et dépenses pour les assurés libres, d'une part, et pour les travailleurs indépendants, d'autre part.

Nous allons examiner successivement les différents aspects de notre proposition.

La pension de 20.000 francs.

La pension de base des assurés libres a été fixée à 18.000 francs, au moment où la pension des ouvriers s'élevait à 26.000 francs. Depuis lors, ce dernier montant a été majoré de 2.000 francs. Les membres de la minorité défendent la thèse que les pensions des assurés libres et des anciens travailleurs indépendants devraient également être majorées de 2.000 francs, de manière à porter le montant de base de 18.000 à 20.000 francs pour la pension familiale et de 12.000 à 13.400 francs pour les isolés. Nous prouverons plus loin que cette augmentation est financièrement réalisable.

Des cotisations de solidarité aux versements réels pour la pension.

La loi du 11 mars 1954 avait imposé aux travailleurs indépendants une cotisation de pension prenant cours le 1^{er} janvier 1954.

Lorsque le projet qui est devenu la loi du 11 mars 1954 fut discuté par la Commission compétente, plusieurs membres ont regretté que ces cotisations obligatoires n'accordent, à vrai dire, aucun droit à la pension. Aussi, une des principales

Een van de voornaamste kritieken, gericht tegen de wet van 11 Maart 1954, is dan ook de bedenking dat het hier gaat om bijdragen die geen eigenlijke pensioenstorting maar louter solidariteitsbijdragen zijn. Gezien de noodzakelijkheid dringend een noodoplossing te brengen aan het vaak tragische lot van vele bejaarde vrij verzekerden, en daar anderzijds het bijdragestelsel slechts voor een beperkte periode van twee jaren werd ingevoerd, zou het definitief pensioenstelsel voor de zelfstandige arbeiders en de vrijwillig verzekerden met deze bijdragen eveneens rekening dienen te houden.

Aangezien het wetsontwerp in zijn oorspronkelijke tekst helemaal geen rekening hield met de verplichte bijdragen gestort in toepassing van de wet van 11 Maart 1954, wensden de leden van de minderheid dit te verhelpen.

Wij stellen derhalve voor dat, met terugwerkende kracht, onvervreembare pensioenrechten zouden verbonden worden aan de verplichte bijdragen ingevoerd door de wet van 11 Maart 1954, bijdragestelsel dat wij voor een nieuwe periode van drie jaren zouden willen verlengd zien.

De pensioenrechten in kwestie zouden niet afhankelijk zijn noch van de stopzetting van de beroepsbedrijvigheid noch van enig onderzoek naar de bestaansmiddelen.

Als grondslag voor de pensioenrechten in kwestie nemen wij de bijdragen betaald langs de Onderlinge Kassen voor Gezinsvergoedingen, en dit om een praktische reden: alle zelfstandigen betalen deze bijdrage terwijl niet alle zelfstandigen de bijdragen langs het Beheer van de Belastingen betalen. Immers zijn al dezen wier bedrijfsinkomen 40.000 frank niet overtreft van laatstgenoemde bijdrage vrijgesteld. Daar de bijdragen aan de Onderlinge Kassen voor Gezinsvergoedingen per semester betaald worden, hebben wij de pensioenrechten per semestriële bijdrage vastgesteld op 223 frank voor het gezinspensioen en 149 frank voor het pensioen van alleenstaande. Deze bedragen stemmen overeen met een basispensioen van $223 \times 2 \times 45 = 20.070$ frank voor het gezinspensioen en $149 \times 2 \times 45 = 13.410$ frank voor het pensioen van alleenstaande, beide pensioenen alsdan beschouwd zijnde voor een volledige loopbaan van vijf en veertig jaren.

In feite nemen wij dus voor het pensioen van de zelfstandigen dezelfde basisbedragen als deze welke wij voorstellen voor de vrij verzekerden. Het essentiële onderscheid tussen beide pensioenen is echter hierin gelegen dat de pensioenen voortvloeiend uit de verplichte bijdragen, verleend worden *zonder* onderzoek naar de bestaansmiddelen, terwijl de pensioenen van de vrij verzekerden slechts worden toegekend mits onderzoek naar de bestaansmiddelen.

critiques qui furent formulées au sujet de la loi du 11 mars 1954 était-elle qu'il s'agit là de cotisations ne constituant pas véritablement des versements en vue de la pension, mais uniquement des cotisations de solidarité. Etant donné la nécessité d'apporter d'urgence une solution provisoire au sort souvent tragique de nombreux assurés libres âgés, et le fait que le régime des cotisations n'a été instauré que pour une durée limitée à deux ans, le régime définitif de pension des travailleurs indépendants et des assurés libres devrait également tenir compte de ces cotisations.

Le texte initial du projet de loi ne tenait aucunement compte des cotisations obligatoires, versées en application de la loi du 11 mars 1954 et c'est là une lacune que les membres de la minorité veulent combler.

C'est pourquoi nous proposons que des droits inaliénables à la pension soient attachés, avec effet rétroactif, aux cotisations obligatoires instaurées par la loi du 11 mars 1954; nous voudrions voir proroger ce régime de cotisations pour une nouvelle période de trois ans.

Ces droits à la pension ne seraient subordonnés ni à la cessation de l'activité professionnelle, ni à une enquête quelconque sur les ressources.

Comme base des droits à la pension, nous prenons les versements effectués par l'intermédiaire des Caisses mutuelles d'allocations familiales, et ce pour une raison pratique: tous les indépendants paient cette cotisation, mais il en est qui ne font pas leurs versements par l'intermédiaire de l'Administration des Contributions. En effet, tous ceux dont les revenus professionnels sont inférieurs à 40.000 francs sont exonérés de cette cotisation. Etant donné que le paiement des cotisations aux Caisses mutuelles d'allocations familiales se fait semestriellement, nous avons fixé les droits à la pension, par cotisation semestrielle, à 223 francs pour la pension familiale et à 149 francs pour la pension d'isolé. Ces taux correspondent à une pension de base de $223 \times 2 \times 45 = 20.070$ francs pour la pension familiale et de $149 \times 2 \times 45 = 13.410$ francs pour la pension d'isolé, les deux pensions étant alors envisagées pour une carrière complète de quarante-cinq ans.

En fait, nous prenons donc pour la pension des indépendants les mêmes montants de base que ceux que nous proposons pour les assurés libres. Toutefois, la différence essentielle entre les deux pensions réside en ce que les pensions résultant des cotisations obligatoires sont accordées *sans* enquête sur les ressources, alors que celles des assurés libres ne sont octroyées que moyennant une telle enquête.

Nu is het duidelijk dat, in de overgangperiode, te rekenen vanaf 1 Januari 1954, en dit over een periode van vijf en veertig jaren, wij een gemengd stelsel zullen hebben : iedere zelfstandige geboren na 1889, zal dus aanspraak kunnen maken op twee gedeeltelijke pensioenen, het ene zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen, het andere na onderzoek omtrent de bestaansmiddelen. Hoe verder wij ons verwijderen van het vertrekpunt van 1 Januari 1954, m.a.w. hoe jonger de zelfstandige, hoe meer verplichte storting hij heeft verricht, hoe groter het pensioengedeelte dat hij kan genieten zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen, hoe kleiner het pensioengedeelte dat afhankelijk is van het onderzoek naar de bestaansmiddelen. Een voorbeeld zal het mechanisme verduidelijken : Wij nemen het geval van een zelfstandige arbeider met volledige loopbaan, die ook alle storting als vrij verzekerde heeft verricht voor de periode die aan het jaar 1954 voorafgaat, die geboren is in 1894, die bijgevolg op pensioen zal gesteld worden in 1959, d.w.z. na gedurende vijf jaren de verplichte bijdragen te hebben betaald.

Het basisbedrag van de ouderdomsrentetoeslag, voor een persoon geboren in 1894, bedraagt volgens de huidige wetgeving : 16.300 frank. Ons voorstel beoogt dit bedrag op te voeren tot 18.300 frank. Van dit laatste bedrag zal de belanghebbende bekomen : $18.300 \times 40/45 = 16.266$ frank. Dit bedrag wordt slechts verleend na onderzoek omtrent de bestaansmiddelen.

Anderzijds geniet belanghebbende zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen :

1° de rente verworven door zijn storting als vrij verzekerde bij de A.S.L.K., te weten 1.700 fr.;

2° de pensioenrechten verworven ingevolge de verplichte bijdrage, te weten 10 semestriële bijdragen $\times 223 = 2.230$ frank.

Totaal van het pensioen : $16.266 + 1.700 + 2.230 = 20.196$ frank.

Wij zegden reeds dat, hoe méér verplichte bijdragen een zelfstandige arbeider zal betaald hebben, hoe groter het deel van dit pensioen zal zijn dat niet afhankelijk is van het onderzoek naar de bestaansmiddelen. Dit vooruitzicht is dus vooral gunstig voor de jonge zelfstandige arbeiders. Het is anderzijds rechtvaardig : hoe méér men voor het pensioen heeft gestort hoe hoger de eigenlijke onvervreembare pensioenrechten zullen zijn die men zal genieten.

Er dient nog aangestipt dat na een periode van vijf en veertig jaren althans voor de zelfstandige arbeiders het onderzoek naar de bestaansmiddelen in feite zal wegvallen.

Or, il est évident que, pendant la période transitoire s'étendant sur une durée de quarante-cinq ans à partir du 1^{er} janvier 1954, nous connaissons un régime mixte : tout travailleur indépendant né après 1889 pourra donc prétendre à deux pensions partielles, l'une sans enquête sur les ressources, l'autre après enquête sur les ressources. Plus nous nous éloignons du point de départ du 1^{er} janvier 1954, c'est-à-dire plus l'indépendant est jeune et plus il aura effectué de versements obligatoires, plus grande sera la quotité de rente dont il pourra bénéficier sans enquête sur les ressources et plus petite la quotité soumise à cette enquête. Un exemple permettra de mieux saisir le mécanisme. Nous prenons le cas d'un travailleur indépendant à carrière complète, ayant également effectué tous les versements d'assuré libre pour la période antérieure à l'année 1954, et qui, étant né en 1894, sera pensionné en 1959, c'est-à-dire après avoir effectué les versements obligatoires pendant cinq ans.

D'après la législation actuelle, le montant de base de la majoration de rente de vieillesse pour une personne née en 1894 est de 16.300 francs. Notre proposition tend à porter ce montant à 18.300 francs. De ce dernier montant, l'intéressé recevra : $18.300 \times 40/45 = 16.266$ francs. Cette somme ne sera accordée qu'après enquête sur les ressources.

D'autre part, l'intéressé bénéficiera, sans enquête sur les ressources :

1° de la rente acquise par ses versements d'assuré libre à la C.G.E.R., à savoir 1.700 francs ;

2° des droits à la pension acquis à la suite des versements obligatoires, c'est-à-dire 10 cotisations semestrielles $\times 223 = 2.230$ francs.

Total de la pension : $16.266 + 1.700 + 2.230 = 20.196$ francs.

Nous l'avons déjà dit : plus le travailleur indépendant aura payé de cotisations obligatoires, plus grande sera la quotité de cette pension qui échappera à l'enquête sur les ressources. Par conséquent, cette perspective est surtout favorable aux jeunes travailleurs indépendants. En outre, elle est équitable : plus on aura versé, et plus considérables seront les droits stricts et inaliénables à la pension.

Signalons encore qu'en fait, après une période de quarante-cinq ans, l'enquête sur les ressources sera supprimée, du moins pour les travailleurs indépendants.

Wat de referentie-periode vóór 1954 betreft wordt generlei onderscheid gemaakt tussen de zelfstandige arbeiders aan de ene kant en de overige vrij verzekerden aan de andere kant. Het zou alleen aanleiding geven tot kritiek indien voor gewezen zelfstandige arbeiders — zelfs zo die niet voor hun pensioen hebben gestort — een beter lot zou voorzien zijn als voor vrij verzekerden die niet de hoedanigheid van gewezen zelfstandige hebben maar die toch blijken van vooruitzicht hebben gegeven door te storten voor hun pensioen.

Het onderscheid begint slechts met ingang van 1 Januari 1954, datum waarop de enen onderworpen werden aan een verplicht bijdragestelsel, terwijl de anderen van deze verplichting vrijgesteld bleven.

De kapitalisatiewaarborg.

Het zuivere repartitiestelsel, dat besloten ligt in de wet van 11 Maart 1954, en dat wij behouden en aanpassen, geeft vaak aanleiding tot kritiek vanwege de personen met een hoog inkomen die regelmatig het maximum van de bijdrage betalen en die daardoor de indruk hebben dat ze steeds voor de anderen moeten betalen. Vandaar dat in bedoelde milieu's vaak de voorkeur gaat — ten onrechte naar wij menen, maar we stellen hier alleen een feit vast — naar een kapitalisatiestelsel, waar de persoonlijke rente in een mathematische verhouding staat tot de persoonlijk gedane inspanningen.

Een groot deel van die kritiek valt natuurlijk weg door het feit dat wij voorstellen onvervreemdbare pensioenrechten in te voeren die niet langer afhankelijk zijn noch van de stopzetting van de beroepsbedrijvigheid noch van enig onderzoek naar de bestaansmiddelen. Maar toch verdwijnt de kritiek niet volledig vermits de pensioenrechten uniform zijn waar de bijdragen variëren van de ene bijdrageplichtige tot de andere.

Om deze kritiek volledig te ondervangen hebben wij in ons voorstel een kapitalisatiewaarborg voorzien die hierop neerkomt: men neemt het volle bedrag van de werkelijk gestorte bijdragen en men berekent fictief welke de rente zou geweest zijn waren die bijdragen gestort geworden in een kapitalisatie-stelsel. Wel te verstaan wordt de aldus berekende rente niet geperequateerd, wat wel het geval is met het uniforme pensioengedeelte van 223 frank of 149 frank per semestriële bijdrage en zulks is logisch: wie de voordelen van het kapitalisatie-stelsel wenst moet ook de nadelen op de koop toe nemen. Nu is het een vaststaand feit dat het niet mogelijk is in een kapitalisatiestelsel de renten te perequateren. Vandaar de discriminatie die wij voorzien hebben op het stuk van een gebeurlijke perequatie.

En ce qui concerne la période de référence antérieure à 1954, aucune distinction n'est faite entre les travailleurs indépendants d'une part, et les autres assurés libres d'autre part. Ce serait prêter le flanc à la critique que de réserver aux anciens travailleurs indépendants, — même s'ils n'ont rien versé en vue de leur pension, — un sort meilleur qu'aux assurés libres qui n'ont pas la qualité d'ancien travailleur indépendant, mais qui ont fait preuve de prévoyance en versant pour leur pension.

La distinction ne s'applique qu'à partir du 1^{er} janvier 1954, date à laquelle les uns furent soumis à un régime de cotisation obligatoire, tandis que les autres étaient dispensés de cette obligation.

La garantie de capitalisation.

Le système de la répartition pure, qui est celui de la loi du 11 mars 1954, est souvent critiqué par ceux qui bénéficient de revenus élevés et paient régulièrement la cotisation la plus élevée, ce qui leur donne l'impression qu'ils doivent toujours payer pour les autres. C'est la raison pour laquelle on préfère dans ces milieux — à tort, croyons-nous, mais nous constatons simplement le fait, — le système de la capitalisation, dans lequel la rente individuelle est une résultante mathématique des efforts personnels.

Toutefois, cette critique perd en grande partie sa vigueur du fait que nous proposons d'instaurer des droits à la pension inaliénables qui ne seront plus subordonnés à la cessation de l'activité professionnelle, ni à une enquête quelconque sur les ressources. Néanmoins, la critique reste en partie fondée puisque les droits à la pension sont uniformes, alors que les cotisations varient d'un assujéti à l'autre.

Afin d'obvier complètement à cette critique, nous avons prévu dans notre proposition une garantie de capitalisation, qui consiste à totaliser toutes les cotisations effectivement versées et à calculer la rente théorique qui aurait été accordée si les cotisations avaient été versées dans un système de capitalisation. Il va de soi que la rente ainsi calculée n'est pas péréquitée, à l'opposé de la quotité de pension uniforme de 223 francs ou de 149 francs par cotisation semestrielle. C'est logique: celui qui désire les avantages du système de capitalisation doit en supporter aussi les inconvénients. Or, il est établi que dans un système de capitalisation il n'est pas possible de péréquater les rentes. C'est pourquoi nous avons prévu une discrimination dans l'éventualité d'une péréquation.

Voor de fictieve berekening komen beide gedeelten van de verplichte bijdrage in aanmerking, dus zowel de bijdrage betaald langs de belastingen als deze betaald langs de Onderlinge Kassen voor Gezinsvergoedingen. Het maximum, voor de twee bijdragen samen, beloopt thans 3.000 frank per jaar. Dit maximum wordt slechts door een kleine minderheid betaald, namelijk dezen wier bedrijfsinkomen minstens 200.000 frank per jaar beloopt.

Er is niet het minste gevaar dat het financieel evenwicht door de toepassing van de kapitalisatie-waarborg zou kunnen verbroken worden.

Anderzijds zal ook de laatste aanhanger van het kapitalisatiestelsel moeten toegeven dat het waarlijk niet beter kan : wij laten immers de vrije keuze tussen een pensioen vastgesteld volgens het repartitie-stelsel of een pensioen berekend volgens de kapitalisatie-methode.

Het bijdragestelsel.

Wanneer het bijdragestelsel van de wet van 11 Maart 1954 ontworpen werd is dit het voorwerp geweest van vaak heftige kritiek. Nu dit stelsel sedert twee jaren van kracht is kan in alle objectiviteit niet worden beweerd, dat de toepassing ervan op ernstige moeilijkheden zou gestuit zijn.

Laten wij even herinneren aan de voordelen van dit stelsel, en het — waar het past — vergelijken met het bijdragestelsel voorzien in het ontwerp Bossaert.

a) In de wet van 11 Maart 1954 werd gebruik gemaakt van de diensten van bestaande instellingen. Er is daarvoor geen noemenswaardige uitbreiding van het administratief kader van die diensten nodig geweest daar de inning van de pensioenbijdragen kan samengaan met de inning van andere bijlagen en van de belastingen. In het ontwerp Bossaert is een nieuwe administratie voorzien die, volgens de officiële raming, 20.000.000 frank per jaar zou kosten. Het is duidelijk dat deze som volstrekt onvoldoende zou zijn als men bedenkt welke de taak van dit nieuwe organisme zou zijn.

b) Door gebruik te maken van bestaande diensten en instellingen werden volgende administratieve opgaven van meetaf aan uitgeschakeld : het aanleggen van het repertorium van de bijdrageplichtigen, de organisatie van een dienst van depistage, de organisatie van een dienst voor betwiste zaken. Dit alles bestond en werd voor de pensioensector benut. Wanneer men de inning van de pensioenbijdragen gaat toevertrouwen aan een nieuw autonoom organisme dan moet dit laatste van

Pour le calcul théorique, les deux quotités de la cotisation obligatoire seront prises en considération, tant celle qui est versée par la voie des contributions que celle qui est payée par l'intermédiaire des caisses mutuelles d'allocations familiales. Le maximum pour les deux cotisations réunies s'élève actuellement à 3.000 francs par an. Ce maximum n'est payé que par une petite minorité, celle dont les revenus professionnels atteignent ou dépassent 200.000 francs par an.

Il n'y a pas le moindre danger de voir l'équilibre financier rompu par l'application de la garantie de capitalisation.

Par ailleurs, il n'est pas un partisan du système de capitalisation qui ne doive admettre qu'aucune autre solution ne serait préférable : nous laissons, en effet, le libre choix entre une pension établie suivant le système de la répartition et une pension calculée suivant le système de la capitalisation.

Le régime de cotisation.

Lors de l'élaboration du régime de cotisation prévu par la loi du 11 mars 1954, celui-ci fut l'objet de critiques souvent acerbes. Or, ce régime est en vigueur depuis deux ans et, en toute objectivité, on ne peut prétendre que son application se soit heurtée à de sérieuses difficultés.

Rappelons en brièvement les avantages, en le comparant, lorsqu'il y a lieu, au régime de cotisation du projet Bossaert.

a) Dans la loi du 11 mars 1954, on a eu recours aux services d'organismes existants. Il n'a guère fallu élargir le cadre administratif de ces services, la perception des cotisations pouvant s'opérer conjointement avec celle d'autres cotisations et des contributions. Le projet Bossaert prévoit une nouvelle administration qui, selon l'estimation officielle, coûtera 20.000.000 de francs par an. Il est évident que cette somme serait absolument insuffisante, si l'on songe à la tâche qui incomberait à cet organisme nouveau.

b) En faisant appel aux services et organismes existants, on a pu, dès le début, faire l'économie des travaux administratifs suivants : constitution du répertoire des assujettis, organisation d'un service de dépistage, création de juridictions contentieuses. Tous ces éléments existaient déjà et furent utilisés pour le secteur des pensions. Si l'on veut confier la perception des cotisations à un nouvel organisme autonome, celui-ci devra *ab ovo* constituer un répertoire des assujettis, organiser le dépis-

meetaf aan beginnen met het aanleggen van een repertorium van bijdrageplichtigen, met de inrichting van depistage, contrôle en afdeling voor betwistingen, enz. Afgezien van de hogere administratiekosten betekent dit voor de zelfstandige arbeiders een contrôle-organisme te meer.

c) In het stelsel van de wet van 11 Maart 1954 werd van de zelfstandige arbeiders geen enkele inschrijving, geen enkele mededeling, het invullen van geen enkel formulier, geen enkele administratieve prestatie, geen enkel gebaar gevraagd. Het bijdragebiljet werd van ambtswege opgesteld. In het stelsel van het ontwerp Bossaert zullen de zelfstandigen vermoedelijk om te beginnen moeten aansluiten bij het nieuwe organisme, zullen zij bij de Controleur van de Belastingen een attest moeten halen vermeldend het bedrag van hun inkomsten indien zij, elk jaar, de vermindering van de solidariteitsbijdrage willen aanvragen (een tweede attest is overigens nodig indien men ook een vermindering van de kapitalisatiepremie wil bekomen).

d) Wanneer men een bijdrage geheel of gedeeltelijk, procentueel of volgens een inkomstenschaaal wil koppelen aan het bedrijfsinkomen, dan is er slechts één rationele manier om die bijdrage te innen, nl. ten minste de berekening van de bijdrage en liefst ook de inning van die bijdrage toe te vertrouwen aan de enige instantie in België die van alle zelfstandige arbeiders jaarlijks het bedrag van het bedrijfsinkomen kent. Elke andere oplossing betekent het overmaken van gegevens van de ene dienst aan een andere — vaak nog langs de omweg van de bijdrageplichtigen — hetgeen wil zeggen paperasserie, vergetelheden, vergissingen, rechtzettingen, misverstanden, vertraging, enz. Het is niet ongepast — nu de opvoering van de productiviteit aan de orde van de dag is — ook daarop even te wijzen.

e) Het ontwerp Bossaert voorziet in een stelsel van inkomstenschijven. Dergelijk stelsel brengt mee dat het bedrag van de bijdrage « sprongen » maakt wanneer het inkomen van de ene schijf naar de andere stijgt; dit brengt mee dat het percentage van de bijdrage ten opzichte van het inkomen hoger of lager is naarmate dit inkomen dichter bij het minimum of bij het maximum van de beschouwde inkomstenschijf is gelegen. Dergelijk stelsel bestond vroeger ook in ons belastingstelsel; om de onrechtvaardigheden en anomalieën ervan tegen te gaan heeft men de correctie uitgevonden die in de geschiedenis van ons fiscaal recht gekend is onder de naam van « l'assouplissement des tranches »; later heeft men dit systeem omwille van zijn ingewikkeldheid volledig vervangen door een rechtvaardiger en tevens een-

tage, le contrôle et une section du contentieux, etc. Abstraction faite de l'augmentation des frais d'administration, cela aurait pour effet d'imposer un organisme de contrôle supplémentaire aux travailleurs indépendants.

c) Le régime de la loi du 11 mars 1954 n'obligeait les travailleurs indépendants ni à prendre une inscription quelconque, ni à communiquer quoi que ce fût, ni à remplir aucun formulaire, ne leur imposait aucun travail administratif ni aucune démarche. L'avis de cotisation était établi d'office. Avec le régime du projet Bossaert, les indépendants devront probablement commencer par s'affilier au nouvel organisme; ils devront demander au contrôleur des contributions une attestation mentionnant l'importance de leurs revenus, s'ils veulent bénéficier annuellement de la réduction de la cotisation de solidarité (il leur faudra d'ailleurs un second certificat pour obtenir une réduction de la prime de capitalisation).

d) Si l'on entend rattacher la cotisation, en tout ou en partie, au revenu professionnel, en fixant un pourcentage et en se basant sur une échelle de revenus, il faudra nécessairement pour percevoir la cotisation d'une manière rationnelle confier à tout le moins le calcul de la cotisation, et de préférence la perception également, à la seule administration belge qui connaisse le montant des revenus professionnels de tous les travailleurs indépendants. Toute autre solution nécessitera la communication des renseignements requis d'un service à un autre, et cela très souvent par l'intermédiaire des cotisants, ce qui amènera paperasserie, oublis, erreurs, rectifications, malentendus, retards, etc. Il n'est pas inutile de signaler ces inconvénients à un moment où l'augmentation de la productivité est à l'ordre du jour.

e) Le projet Bossaert prévoit un système de tranches de revenus. Dans pareil système, le montant de la cotisation augmentera par bonds lorsque les revenus passeront d'une tranche à l'autre; il s'ensuit que le pourcentage de la cotisation par rapport au revenu sera plus ou moins élevé suivant que ce revenu se rapprochera du minimum ou du maximum de la tranche considérée. Notre régime fiscal connaissait jadis un système semblable; pour remédier aux injustices et aux anomalies qui en résultaient, on a inventé le correctif que l'histoire de notre droit fiscal appelle l'« assouplissement des tranches »; plus tard, en raison de sa complexité, le système a été entièrement remplacé par un autre qui était à la fois plus équitable et plus simple. La loi du 11 mars 1954 a fixé la cotisation à un pourcentage invariable des revenus.

voudiger stelsel. In de wet van 11 Maart 1954 is de bijdrage bepaald op een vast percentage van het inkomen. Dit stelsel is rechtvaardiger en — wat men er ook moge over denken — administratief eenvoudiger dan het stelsel van de inkomsten-schijven.

De wet van 11 Maart 1954 heeft de verplichte bijdrage bepaald op 1,5 p. c. van het bedrijfsinkomen met een minimum van 600 frank per jaar en een maximum van 3.000 frank per jaar.

Het is voor eenieder duidelijk dat deze bijdrage laag is en mettertijd zal moeten verhoogd worden.

Indien wij thans geen verhoging voorstellen dan hebben wij daarvoor verscheidene redenen :

a) Op dit ogenblik geven de voorhanden statistieken ons nog geen duidelijk beeld van de vermoedelijke opbrengst van de bijdragen in kwestie. De ramingen lopen ver uiteen. Het lijkt ons dan ook gewenst de definitieve cijfers af te wachten vooraleer tot een aanpassing over te gaan.

b) Wij staan de zuivere repartieformule voor, in deze zin dat de ontvangsten slechts voldoende moeten zijn om de lopende uitgaven te dekken ; dit betekent natuurlijk ook dat de ontvangsten zullen moeten aangepast worden naarmate de uitgaven zullen stijgen. Een vijfjaarlijkse herziening van de bijdragen, zoals reeds voorzien in het stelsel van de arbeiderspensioenen, lijkt ons dan ook de aangewezen formule te zijn. Wij komen op deze kwestie verder uitvoerig terug.

c) De begroting voor Pensioenen voor 1956 voorziet, naast de gewone jaarlijkse toelage van 505.000.000 frank voor het pensioenstelsel van de vrij verzekerden, in een nieuwe toelage van 750.000.000 frank voor de financiering van de pensioenen van de zelfstandige arbeiders. Deze belangrijke staatstussenkomst maakt, althans voorlopig, een verhoging van de bijdragen overbodig.

d) Voor de jaren 1954 en 1955 heeft de Regering een aanvullend krediet laten goedstemmen ten belope van 1.700.000.000 frank. Uit de jongste ramingen (zie verslag van de heer Grootjans over de Rijksmiddelenbegroting 1956, blz. 30) blijkt dat deze kredieten slechts tot een beloop van 1.416.000.000 frank zullen benuttigd worden voor de jaren 1954 en 1955. Er blijft dus, volgens de gegevens verstrekt door de heer Minister van Financiën een saldo van 284.000.000 frank. Dit cijfer blijft ver beneden de werkelijkheid. Immers, enerzijds mag aangenomen worden dat de pensioenuitgaven voor 1954 en 1955 in de sector van

Ce système est plus équitable et aussi — quoi qu'on puisse en penser — plus simple au point de vue administratif que le système des tranches de revenus.

La loi du 11 mars 1954 a fixé la cotisation obligatoire à 1,5 p. c. du revenu professionnel, avec un minimum de 600 francs par an et un maximum de 3.000 francs par an.

Il saute aux yeux que cette cotisation est minime et qu'elle devra être augmentée un jour.

Si nous ne proposons pas d'augmentation, dès maintenant, c'est pour plusieurs raisons :

a) A l'heure actuelle, les statistiques disponibles ne nous donnent pas encore une idée claire du produit probable des cotisations en question. Les estimations sont très divergentes. Il nous semble dès lors souhaitable d'attendre les chiffres définitifs avant de procéder à un ajustement.

b) Nous sommes partisans de la formule de la répartition pure, en ce sens que les recettes doivent uniquement suffire à couvrir les dépenses courantes ; il est évident que cela implique l'adaptation des recettes aux augmentations des dépenses. C'est pourquoi nous estimons qu'une révision quinquennale des cotisations — telle qu'elle est déjà prévue dans le régime des pensions des ouvriers — est la formule qui s'impose. Nous reviendrons sur cette question de façon détaillée.

c) Le budget des Pensions pour 1956 prévoit, outre la subvention annuelle ordinaire de 505.000.000 de francs pour le régime des pensions des assurés libres, une subvention nouvelle de 750.000.000 de francs pour le financement des pensions des travailleurs indépendants. Cette importante intervention de l'Etat exclut, provisoirement du moins, toute majoration des cotisations.

d) Pour les années 1954 et 1955, le Gouvernement a fait voter un crédit supplémentaire d'un montant de 1.700.000.000 de francs. Il résulte des évaluations les plus récentes (cfr le rapport de M. Grootjans sur le budget des Voies et Moyens pour 1956, p. 30) que ces crédits ne seront utilisés que jusqu'à concurrence de 1.416.000.000 de francs pour les années 1954 et 1955. D'après les données fournies par M. le Ministre des Finances, il reste par conséquent un solde de 284.000.000 de francs. Ce chiffre est manifestement inférieur à la réalité. En effet, on peut admettre, d'une part, que pour 1954 et 1955, les dépenses afférentes aux pensions

de vrije verzekering nog met minstens 50.000.000 frank per jaar zullen verminderen ingevolge de retroactieve regeling van de dossiers van de personen met een gemengde loopbaan. Anderzijds zijn de inkomsten van het stelsel in de berekening van de Minister van Financiën klaarblijkelijk onderschat; wij ramen deze onderschatting op een minimum, te weten 100.000.000 frank voor ieder jaar. Aldus komen wij tot een totaal beschikbaar saldo, einde 1954, van $284 + 50 + 50 + 100 + 100 = 584$ miljoen frank.

e) Het financieringsplan (zie verder) wijst uit dat, voor de periode van de e.v. drie jaren, het evenwicht tussen de vermoedelijke ontvangsten en uitgaven verwezenlijkt is.

Kapitalisatie of repartitie.

Wij spreken ons uit tegen de kapitalisatie-formule in zover deze als basis genomen wordt voor een veralgemeend verplichtend sociaal pensioenstelsel. Hoger hebben wij ons uitgesproken voor een zuiver repartiestelsel.

De kwestie is belangrijk genoeg opdat wij de redenen zouden aangeven waarop deze duidelijke en besliste keuze gesteund is.

Deze redenen zijn de volgende :

a) Wanneer de wetgever meent dat het ogenblik gekomen is om een verplichte pensioenbijdrage op te leggen dan is het een kwestie van elementaire eerlijkheid aan de bijdrageplichtigen het behoud van de koopkracht van de vrucht van die verplichte inspanning te waarborgen. Dit betekent m.a.w. dat de perequatie van de pensioenen in kwestie moet verzekerd zijn. Die perequatie wordt niet verzekerd door een wettekst, ook niet door de staatswaarborg, maar alleen door de technische mogelijkheden van het gekozen verzekeringsstelsel. Een kapitalisatiestelsel laat de perequatie niet toe. Alleen een repartiestelsel is bij machte die perequatie te verzekeren.

b) Een kapitalisatiestelsel is eigen aan de vrije verzekering. Een sociaal pensioenstelsel vergt een andere aangepaste verzekeringstechniek : de repartitie. Een sociaal pensioenstelsel willen baseren op het kapitalisatiesysteem is even ongerijmd als een vrije verzekering willen steunen op het repartitiesysteem. De verplichting is een onontbeerlijke voorwaarde voor de verwezenlijking van een repartitiestelsel. De verplichting heeft deze beschouwing tot grondslag : dat de bijdrage van de ene er nodig is voor de financiering van het pensioen van de andere. In het kapitalisatiestelsel is dat niet zo : het is een stelsel van volledige individualisatie ; daarom is de verplichting hier slechts

diminueren nog de 50.000.000 de francs par an par suite de la liquidation, avec effet rétroactif, des dossiers des personnes à carrière mixte. D'autre part, les recettes du régime ont été manifestement sousestimées dans les calculs du Ministre des Finances ; nous évaluerons cette sous-estimation à un minimum, c'est-à-dire à 100.000.000 de francs par an. Nous obtenons ainsi un solde total disponible, fin 1954, de $284 + 50 + 50 + 100 + 100 = 584$ millions de francs.

e) Le plan de financement (voir d'autre part) montre que, pour la période des trois premières années suivantes, l'équilibre entre les recettes et les dépenses probables est réalisé.

Capitalisation ou répartition.

Nous sommes opposés à la formule de la capitalisation, si elle sert de base à un régime obligatoire et généralisé de pensions sociales. Nous nous sommes prononcés plus haut, en faveur d'un système de répartition pure.

Le problème est assez important pour que nous indiquions les motifs de ce choix net et formel.

Ce sont les suivants :

a) Si le législateur estime que le moment est venu de rendre obligatoire une cotisation en vue de la pension, l'honnêteté élémentaire exige qu'il garantisse aux assujettis que le fruit de cet effort qu'il lui impose gardera son pouvoir d'achat. En d'autres termes, il faut que la péréquation des pensions soit assurée. Elle peut l'être, non pas par un texte de loi, ni par la garantie de l'Etat, mais uniquement par les possibilités techniques du régime d'assurance choisi. Un système de capitalisation ne permet pas d'assurer cette péréquation. Seul un système de répartition est à même de le faire.

b) Le système de la capitalisation est propre à l'assurance libre. Un régime de pensions sociales exige une autre technique d'assurance : la répartition. Vouloir fonder un régime de pensions sociales sur le système de la capitalisation est tout aussi absurde que de baser une assurance libre sur le système de la répartition. L'obligation est absolument requise pour la réalisation d'un système de répartition. Elle est basée sur la considération que la cotisation de l'un est nécessaire au financement de la pension de l'autre. Or, tel n'est pas le cas dans un système de capitalisation, où l'individualisation est complète ; aussi, l'obligation n'y est-elle qu'accessoire et nullement inhérente. En effet, celui

een niet onontbeerlijke toevoeging. Wie niet stort straft immers alleen zichzelf en schaadt niet aan de pensioenen van anderen.

De gronden voor de invoering van de wettelijke verplichting zijn dan ook, in verband met een kapitalisatiestelsel veel zwakker dan in verband met een repartitiestelsel.

c) Het repartitiestelsel sluit nauw aan bij de sociaal-economische realiteit die wil dat de actieve bevolkingslagen de niet-actieve bevolking ten laste hebben. Het kapitalisatiestelsel is gesteund op een fictie, te weten dat men koopkracht voor de toekomst zou kunnen reserveren. In feite worden alleen monetaire waarden geaccumuleerd; monetaire waarden waarvan de koopkracht geconditioneerd is door de economische toestand van het ogenblik waarop die monetaire reserves zullen worden aangesproken.

d) De kapitalisatieformule brengt uiteraard geen oplossing voor het probleem van de financiering van de back-service. Dat blijkt duidelijk uit de techniek van het huidige regeringsontwerp waar men — aan de jongere generatie vooral — in feite vraagt tweemaal te betalen: een kapitalisatiebijdrage bestemd voor de persoonlijke pensioenvorming en een solidariteitsbijdrage die mede moet dienen voor de financiering van de back-service. Het repartitiestelsel laat toe de twee doeleinden te verwezenlijken met één bijdrage.

e) In een wettelijk verplichtend kapitalisatiesysteem zijn er twee begunstigden: vooreerst de verzekeringsmaatschappijen die hun zakenomzet geweldig zullen zien stijgen en vervolgens de Staat, die een belangrijk deel van de wiskundige reserves van die verzekering zal zien stromen naar de Schatkist in de vorm van inschrijvingen op de staatsleningen. De pensioenstortingen ter zake zullen dus grotendeels dienen tot financiering van de buitengewone begroting van de Staat. Wij menen dat dit niet de rol is van de pensioenstortingen in een wettelijk verplichtend stelsel.

Financieringsplan.

Uit het verslag van de heer Grootjans van de Kamer van Volksvertegenwoordigers over de Rijksmiddelenbegroting voor 1956 (blz. 30) blijkt dat, volgens de jongste ramingen, de uitgaven in de vrije verzekering mogen vastgesteld worden op 1.777.000.000 frank per jaar.

In deze raming is nog geen rekening gehouden met de terugslag van de regeling inzake de personen met gemengde loopbaan. Naarmate dat, aan gepensioneerde vrij verzekerden, gedeelte-

qui ne verse pas ne fait que se punir lui-même; il ne nuit pas aux pensions des autres.

Dès lors, les motifs qui plaident en faveur de l'instauration de l'obligation légale dans un système de capitalisation sont beaucoup moins pertinents que dans un système de répartition.

c) Le système de la répartition touche de près à la réalité sociale et économique, qui exige que la population active prenne à sa charge la population non active. Le système de la capitalisation repose sur une fiction, à savoir que l'on pourrait réserver un certain pouvoir d'achat pour l'avenir. Il ne s'agit, en réalité, que d'une accumulation de valeurs monétaires, dont le pouvoir d'achat est conditionné par la situation économique existant au moment où ces réserves monétaires seront entamées.

d) Il est évident que la formule de la capitalisation n'apporte aucune solution au problème du financement du back-service. Ceci résulte clairement de la technique du projet gouvernemental actuel, qui vise en fait à faire payer deux fois, surtout par la jeune génération: une cotisation de capitalisation destinée à la constitution personnelle de la pension, et une cotisation de solidarité qui doit contribuer au financement du back-service. Le système de la répartition permet de réaliser les deux objectifs au moyen d'une seule cotisation.

e) Dans un système de capitalisation imposé par la loi, il y a deux bénéficiaires: d'abord, les sociétés d'assurances, qui verront augmenter considérablement le chiffre de leurs transactions, et ensuite l'Etat, qui verra affluer une partie importante des réserves mathématiques de cette assurance vers ses caisses, sous forme de souscriptions aux emprunts de l'Etat. Dans ces conditions, les versements pour la pension seront en grande partie affectés au financement du budget extraordinaire de l'Etat. Nous estimons que ce n'est pas là le rôle des versements de pension dans un régime imposé par la loi.

Plan de financement.

Du rapport de M. Grootjans, membre de la Chambre des Représentants, sur le Budget des Voies et Moyens pour 1956 (p. 30), il résulte que, selon les évaluations les plus récentes, les dépenses de l'assurance libre peuvent être établies à 1.777.000.000 de francs par an.

Dans cette évaluation, il n'est pas encore tenu compte de l'incidence du régime des personnes à carrière mixte. A mesure que des pensions ouvrières partielles seront octroyées aux assurés libres

lijke arbeiderspensioenen zullen toegekend worden, zullen de pensioenen in de sector van de vrije verzekering een overeenstemmende vermindering ondergaan. Wij hebben reeds vroeger deze vermindering geraamd op een minimum van 50.000.000 frank. De uitgaven zouden daardoor teruggebracht worden op 1.727.000.000 frank per jaar.

De voorgestelde verhoging met 2.000 frank voor het gezinspensioen en met 1.400 frank voor de alleenstaanden, zou ongeveer 240.000.000 frank kosten, zodat de uitgaven zouden stijgen tot $1.727.000.000 + 240.000.000 = 1.967.000.000$ frank.

Vervolgens zijn er de bepalingen van onderhavig voorstel die beogen aan de ene kant de criteria van het onderzoek naar de bestaansmiddelen te verruimen en aan de andere kant de redenen van uitsluiting op te heffen. Het is moeilijk hier bij benadering de méér-uitgaven te ramen. Wij veronderstellen dat deze bepalingen de huidige uitgaven zouden doen stijgen met 10 t. h. Dit zou een méér-uitgave van 197.000.000 frank betekenen.

Het uiteindelijk totaal van de uitgaven zou derhalve belopen : $1.967.000.000 + 197.000.000 = 2.164.000.000$ frank.

De beschikbare inkomsten zijn de volgende :

— Bijdragen te innen door de Onderlinge Kassen voor Gezinsvergoedingen . . . fr.	540.000.000
— Bijdragen te innen door het Beheer van de Belastingen. .	300.000.000
— Staatstoelage in de vrije verzekering	450.000.000
— Staatstoelage voor de zelfstandige arbeiders.	750.000.000

In totaal . . . fr. 2.040.000.000

Er dient opgemerkt dat deze inkomsten per jaar stijgen met 25.000.000 frank ingevolge de verhoging van de staatstoelage van de zelfstandige arbeiders, verhoging voorzien in het regeringsontwerp ter zake, verhoging die wij in onderhavig voorstel hebben overgenomen.

Tenslotte blijft er de raming van de uitgaven verbonden aan het verlenen van pensioenrechten voortvloeiend uit de verplichte stortingen.

Deze last is, althans de eerste jaren, uitermate klein. Inderdaad moet alleen rekening gehouden worden met het bedrag dat zal toegekend worden aan diegenen die, omwille van hun te hoog inkomen, geen aanspraak kunnen maken op het volledig pensioen mits onderzoek naar de bestaansmiddelen.

pensionnés, les pensions du secteur de l'assurance libre subiront une réduction correspondante. Nous avons déjà évalué cette réduction à un minimum de 50.000.000 de francs. De ce fait, les dépenses seraient ramenées à 1.727.000.000 de francs par an.

La majoration proposée de 2.000 francs pour la pension familiale et de 1.400 francs pour celle des isolés coûterait environ 240.000.000 de francs, ce qui porterait donc les dépenses à $1.727.000.000 + 240.000.000 = 1.967.000.000$ de francs.

Ensuite, il y a les dispositions de la présente proposition qui visent, d'une part, à élargir les critères de l'enquête sur les ressources, et, d'autre part, à supprimer les motifs d'exclusion. A cet égard, il est difficile d'évaluer, même approximativement, l'augmentation des dépenses. Nous estimons que ces dispositions augmenteraient les dépenses actuelles de 10 p. c., ce qui correspond à une dépense supplémentaire de 197.000.000 de francs.

Le total définitif des dépenses s'élèverait donc à $1.967.000.000 + 197.000.000 = 2.164$ millions de francs.

Les recettes disponibles sont les suivantes :

— Cotisations à percevoir par les Caisses mutuelles d'Allocations familiales fr.	540.000.000
— Cotisations à percevoir par l'Administration des Contributions	300.000.000
— Subvention de l'Etat à l'assurance libre	450.000.000
— Subvention de l'Etat aux travailleurs indépendants . .	750.000.000

Au total . . fr: 2.040.000.000

Il est à remarquer que ces recettes augmentent de 25.000.000 de francs par an, par suite de la majoration de la subvention de l'Etat aux travailleurs indépendants, majoration prévue par le projet gouvernemental et reprise par nous dans la présente proposition.

Reste enfin l'évaluation des dépenses afférentes à l'octroi de droits à la pension fondés sur les versements obligatoires.

Cette charge est très minime, du moins pendant les premières années. En effet, il ne faut tenir compte que de la somme qui sera accordée à ceux qui, en raison de leurs revenus trop élevés, ne peuvent prétendre à la pension complète après enquête sur les ressources.

Het zijn ook alleen de personen geboren na 1889, die voor deze pensioenrechten in aanmerking komen. Voor de personen die in 1956 de ouderdom van 65 jaren bereiken zal dit pensioen $2 \times 223 \times 2 = 892$ frank per jaar bereiken. Voor hen die in 1957 de ouderdom van 65 jaren bereiken belooft het 1.338 frank, enz.

Voor hen die, gezien hun gering inkomen, toch het volledig pensioen zouden bekomen hebben, is er geen meeruitgave (globaal genomen) te voorzien.

Wij ramen de meer uitgaven als volgt : in 1956 15.000.000 frank, in 1957 30.000.000 frank, in 1958 50.000.000 frank.

Samengevat ziet de financiering van ons voorstel eruit als volgt :

Beschikbaar saldo van de bijzondere Staatskredieten op einde 1955 (zie hoger)
(in millioenen frank) +584

	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
1956	2.040	2.179	+445
1957	2.065	2.194	+316
1958	2.090	2.214	+192

Worden deze vooruitzichten bewaarheid en wordt het stelsel ook na 1958 voortgezet, dan zou vanaf 1 Januari 1960 een bijdrageverhoging van 0,50 t. h. noodzakelijk worden.

Het onderzoek naar de bestaansmiddelen.

Het Regeringsontwerp (1954-1955) voorzag dat, in de overgangperiode, de renteaanvullingen, renteverhogingen en toelagen, slechts zouden verleend worden aan de gerechtigden die « in staat van behoefte verkeren » (art. 17, § 1, 2°) en dat de Koning zou bepalen (art. 18, 3°) wat hieronder diende te worden verstaan.

Het financieringsplan berekent de werkelijke pensioenlast van de overgangperiode slechts op 50 t. h. van de theoretische last, d.w.z. dat men is uitgegaan van de veronderstelling dat het onderzoek naar de bestaansmiddelen de theoretische last zou halveren. Het is duidelijk dat alleen tamelijk strenge criteria tot zulk resultaat konden leiden.

Wij nemen geen vrede met deze beschikkingen en willen dan ook de criteria van het onderzoek naar de bestaansmiddelen in de wetteksten zien opnemen. Het zijn deze laatste beschikkingen welke wij volledig in onderhavig voorstel hebben overgenomen.

Wij stellen in onderhavig voorstel voor het zelfde verruimd systeem van onderzoek naar de bestaansmiddelen toe te passen op alle vrij verzekerden, zowel degenen die geen beroepsactiviteit hebben gehad als de gewezen zelfstandigen.

D'autre part, seules les personnes nées après 1889 peuvent bénéficier de ces droits à la pension. Pour les personnes qui auront atteint l'âge de 65 ans en 1956, cette pension s'élèvera à $2 \times 223 \times 2 = 892$ francs par an. Pour ceux qui atteindront l'âge de 65 ans en 1957, elle s'élèvera à 1.338 francs, etc.

Pour ceux qui, en raison de la modicité de leurs revenus, auraient quand même obtenu la pension complète, il n'y a pas lieu, dans l'ensemble, de prévoir une dépense supplémentaire.

Nous évaluons la dépense supplémentaire à 15.000.000 de francs pour 1956, à 30.000.000 de francs pour 1957, à 50.000.000 millions de francs pour 1958.

En résumé, le financement de notre proposition se présente comme suit :

Solde disponible des crédits spéciaux de l'Etat à la fin de 1955 (voir ci-dessus)
(en millions de francs) +584

	Recettes	Dépenses	Soldes
1956	2.040	2.179	+445
1957	2.065	2.194	+316
1958	2.090	2.214	+192

Si ces prévisions se vérifiaient et si le régime était maintenu après 1958, il faudrait augmenter les cotisations de 0,50 p. c. à partir du 1^{er} janvier 1960.

L'enquête sur les ressources.

Le projet gouvernemental (1954-1955) prévoyait que, pendant la période transitoire, les compléments de rente, les majorations de rente et les allocations ne seraient accordés qu'aux bénéficiaires « se trouvant en état de besoin » (art. 17, § 1, 2°) et que le Roi déterminerait ce qu'il faudrait entendre par là (art. 18, 3°).

Le plan de financement n'évalue qu'à 50 p. c. de la charge théorique la charge réelle des pensions au cours de la période transitoire ; c'est-à-dire qu'on est parti de l'hypothèse que l'enquête sur les ressources réduirait les charges de moitié. Il est évident que seuls des critères relativement sévères permettraient d'arriver à ce résultat.

Nous ne pouvons pas nous rallier à ces dispositions et désirons donc que les critères relatifs à l'enquête sur les ressources figurent dans le texte de la loi. Ce sont ces dispositions que nous avons reprises intégralement dans la présente proposition.

Nous proposons d'appliquer le même régime élargi en matière d'enquête sur les ressources à tous les assurés libres, tant à ceux qui n'ont pas eu d'activité professionnelle qu'aux anciens travailleurs indépendants.

Opheffing van de redenen van uitsluiting.

De geordende wetten op de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood behelzen een artikel 47 dat talrijke redenen van uitsluiting bevat, te weten :

1° Het feit onderworpen te zijn aan de aanvullende personele belasting ;

2° Een dienstbode of enig ander persoon in persoonlijke dienst te hebben ;

3° Een auto in gebruik te hebben ;

4° Een huis te bewonen waarvan het kadastraal inkomen zekere maxima te boven gaat :

Zijn verder uitgesloten :

5° a) Zij die gedurende de laatste vijf jaar vóór hun pensioenaanvraag een onderneming hebben uitgebaat met een bedrijfskapitaal van minstens 200.000 frank of waarin twee bezoldigde personen werden tewerkgesteld ;

b) Zij die, gedurende de vijf laatste jaren vóór hun pensioenaanvraag, geen beroepsbedrijvigheid hebben gehad (renteniers).

Wij menen dat het ogenblik gekomen is deze redenen van uitsluiting volledig af te schaffen. In sommige gevallen zijn die bepalingen overbodig vermits het onderzoek naar de bestaansmiddelen tot hetzelfde resultaat zou leiden, te weten tot de vaststelling dat de inkomsten te hoog zijn en dat derhalve het pensioen wegvalt. In andere gevallen geven de bepalingen van artikel 47 echter aanleiding tot onrechtvaardigheden. Het gebeurt immers dat personen die onder toepassing vallen van artikel 47 een kleiner inkomen en zelfs ook een kleiner vermogen hebben dan anderen die wél pensioen kunnen genieten. Dergelijke gevallen worden des te meer flagrant naarmate de criteria van het onderzoek naar de bestaansmiddelen worden verruimd. Om die reden menen wij dat artikel 47 verouderd is, gezien in het kader van de geëvolueerde vorm die het stelsel van de geordende wetten thans heeft aangenomen.

Perequatatie van de pensioenen.

Totnogtoe is in de geordende wetten geen enkele bepaling opgenomen die de perequatatie van de pensioenen van de gewezen zelfstandigen en vrij verzekerden waarborgt.

Wij menen dat het ogenblik is gekomen om deze perequatatie in te voeren.

Om iedere discussie zoveel mogelijk uit te schakelen, hebben wij in dit verband de formule uit de tekst van de Kamercommissie eenvoudig overgenomen.

Suppression des motifs d'exclusion.

Les lois coordonnées relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré contiennent un article 47 où sont énumérés de nombreux motifs d'exclusion, à savoir :

1° Le fait d'être cotisé à l'impôt complémentaire personnel ;

2° d'avoir à son service personnel un domestique ou toute autre personne ;

3° d'utiliser une automobile à son propre usage ;

4° d'occuper une habitation dont le revenu cadastral dépasse certains maxima ;

Sont également exclues :

5° a) Les personnes qui, au cours des cinq années précédant l'introduction de leur demande de pension, ont exploité une entreprise au capital d'au moins 200.000 francs ou qui occupait deux personnes salariées ;

b) Celles qui, au cours des cinq années précédant l'introduction de leur demande de pension, n'ont exercé aucune activité professionnelle (rentiers).

Nous croyons le moment venu de supprimer complètement ces motifs d'exclusion. Dans certains cas, ces dispositions sont superflues, puisque l'enquête sur les ressources conduirait au même résultat, c'est-à-dire à la constatation que les revenus sont trop élevés et que, dès lors, la pension est supprimée. Dans d'autres cas, les dispositions de l'article 47 créent des injustices. Il arrive, en effet, que des personnes auxquelles s'applique l'article 47 ont moins de revenus et même moins de fortune que d'autres, appelées cependant à bénéficier d'une pension. Ces cas deviennent de plus en plus flagrants à mesure que les critères concernant l'enquête sur les ressources sont élargis. Pour ces motifs, nous estimons que l'article 47 est périmé, eu égard à l'évolution du régime des lois coordonnées.

Péréquation des pensions.

Jusqu'à présent, les lois coordonnées ne contiennent aucune disposition garantissant la péréquation des pensions des anciens travailleurs indépendants et assurés libres.

Nous estimons le moment venu d'instaurer cette péréquation.

Afin d'éviter, dans la mesure du possible, toute discussion, nous avons purement et simplement repris la formule proposée par la Commission de la Chambre.

In de minderheidsnota's gevoegd bij het Kamerverslag is kritiek uitgebracht tegen het feit dat de perequatie wel voorzien maar niet verzekerd was.

In het door ons voorgestelde stelsel is de perequatie technisch volkomen mogelijk, vermits het een repartitiestelsel is.

Het behoort evenwel tot de logica van het systeem dat alle absolute getallen volgens dezelfde formule worden geperequiteerd. Dit geldt dus niet alleen voor de pensioenen maar ook voor het minimum en het maximum inzake de bijdragen en voor het bedrag van de staatstoelage.

Leggen wij er nog de nadruk op dat zowel het pensioenbedrag van de overgangperiode (back-service) als dit van het pensioen zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen zullen geperequiteerd worden.

Zoals wij reeds zegden is alleen de fictief berekende rente van de perequatie uitgesloten.

Financiële splitsing.

De organisaties van zelfstandige arbeiders hebben steeds veel belang gehecht aan een splitsing van de financiële lasten van de pensioenen van de gewezen zelfstandigen aan de ene kant en deze van de vrij verzekerden aan de andere kant.

Deze wens is gerechtvaardigd. Er is geen steekhoudende reden om op het stelsel van de zelfstandigen lasten te leggen die er niet thuishoren. Een gezonde financiële basis is in een sociaal verzekeringsstelsel slechts mogelijk als dit stelsel « zuiver » wordt gehouden, d.w.z. dat men als pensioenge-rechtigden slechts dezen neemt die bijdrageplichtigen geweest zijn of zouden geweest zijn. Wordt het aantal van de eersten volgens ruimere maatstaven aangelegd dan het aantal van de laatsten, dan veroorzaakt men ofwel een financieel onevenwicht of wel een te zware bijdragelast.

Wij zijn het dus volkomen eens met de organisaties van zelfstandigen om een financiële splitsing door te voeren. Dit is evenwel nog geen argument om een discriminatie in te voeren tussen gewezen zelfstandigen en vrij verzekerden, inzake het onderzoek naar de bestaansmiddelen. Wel is het een argument om een verhoging van de pensioenlast van de vrij verzekerden ten laste te leggen van de ganse gemeenschap, of m.a.w. van de Staat.

In het nabije verleden heeft men het onderscheid tussen zelfstandigen en vrij verzekerden steeds gezocht in wat wij kunnen noemen een verticale splitsing : men streefde er naar uit de massa van de vrij verzekerden af te zonderen of over te hevelen al degenen die hun hoedanigheid van gewezen zelfstandige konden bewijzen.

Dans la note de la minorité, jointe au rapport de la Chambre, nous avons critiqué le fait que la péréquation était prévue, mais non assurée.

Le système que nous proposons rend la péréquation techniquement possible, puisqu'il s'agit d'un système de répartition.

Il est cependant inhérent à la logique du système que tous les chiffres absolus soient péréqués selon la même formule. Ceci concerne non seulement les pensions, mais également le minimum et le maximum des cotisations ainsi que le montant de la contribution de l'État.

Soulignons encore que le montant de la pension de la période transitoire (back-service) et celui de la pension sans enquête sur les ressources seront l'un et l'autre péréqués.

Comme nous l'avons déjà dit, seule la rente calculée fictivement est exclue de la péréquation.

Disjonction financière.

De tout temps, les organisations de travailleurs indépendants ont attaché une grande importance à la disjonction des charges financières des pensions des anciens indépendants d'avec celles des assurés libres.

Ce désir est justifié. Aucune raison pertinente ne permet de faire supporter au régime des indépendants des charges qui ne lui incombent pas. Un régime d'assurance sociale ne peut avoir de base financière saine qu'à la condition de conserver son caractère « pur », c'est-à-dire de ne reconnaître comme bénéficiaires que ceux qui ont été assurés ou auraient pu l'être. En fixant le nombre des premiers selon des critères plus larges que celui des derniers, on provoquerait, soit un déséquilibre financier, soit une charge de cotisation trop lourde.

Nous sommes donc entièrement d'accord avec les organisations de travailleurs indépendants pour prévoir une disjonction financière. Mais cela ne justifie pas une discrimination entre les anciens travailleurs indépendants et les assurés libres, quant à l'enquête sur les ressources. Par contre, il y a là un argument pour imposer une augmentation de la charge des pensions des assurés libres à la communauté toute entière, c'est-à-dire à l'État.

Dans un passé récent, la distinction entre travailleurs indépendants et assurés libres était basée sur ce que nous pourrions appeler une disjonction verticale : on s'efforçait d'isoler ou de séparer de la masse des assurés libres tous ceux qui pouvaient justifier de la qualité d'ancien travailleur indépendant.

Na rijpe overweging zijn wij tot het inzicht gekomen dat het logischer, rechtvaardiger en tevens praktischer zou zijn een « horizontale » splitsing van de pensioenlast door te voeren.

Wat verstaan wij hieronder? Dat de nadruk niet wordt gelegd op de hoedanigheid van gewezen zelfstandig arbeider — die zelfs voor het verleden buiten beschouwing zou worden gelaten — maar wel op de hoedanigheid van verplicht verzekerde.

Nu is de verplichte ouderdomsverzekering voor de zelfstandigen begonnen op 1 Januari 1954. Bijgevolg komen wij er toe onderscheid te maken tussen het deel van de pensioenlast voortvloeiend uit de verplichte stortingen die recht geven op pensioen zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen, en het deel dat betrekking heeft op de vrije verzekering. Voor de zelfstandigen nu werd de vrije verzekering afgesloten op 31 December 1953. Alleen voor de andere vrij verzekerden — die geen zelfstandige arbeiders zijn en die voortgaan vrije stortingen te verrichten — loopt de vrije verzekering ook na 31 December 1953 door.

Ons voorstel voorziet dat een afzonderlijke boekhouding zal worden aangelegd van de inkomsten en uitgaven van de verplichte verzekering voor de zelfstandigen. Aldus blijft de mogelijkheid gevrijwaard dat, na afloop of zelfs in de loop van de proefperiode, een autonome Kas voor Pensioenen van Zelfstandigen zou worden opgericht die alsdan het actief en de verplichtingen van de verplichte verzekering zou overnemen.

Nu is het duidelijk dat de uitgaven in de verplichte verzekering aanvankelijk uiterst gering zullen zijn. De geldmiddelen van de verplichte verzekering zullen dus in het begin gebruikt worden om de « back-service » mede te financieren. Wanneer men echter bedenkt dat de bijdragen slechts 840 miljoen frank belopen op een pensioenlast van 2.179.000.000 frank dan kan niet ernstig worden beweerd dat de zelfstandigen een te grote last zouden te dragen hebben. Uit deze cijfers blijkt afdoende dat de last van de pensioenen van de vrij verzekerden, die niet de hoedanigheid van gewezen zelfstandige hebben, volledig door de gemeenschap gedragen wordt.

Wij menen dat de « horizontale » splitsing rechtvaardiger is dan de « verticale ».

Vóór 1954 waren de zelfstandigen immers allen te beschouwen als vrij verzekerden. Is het redelijk iemand die regelmatig als vrij verzekerde heeft gestort maar die niet de hoedanigheid van zelfstandige heeft gehad (of die hoedanigheid niet meer kan bewijzen) achteruit te stellen ten opzichte van iemand die zijn hoedanigheid van gewezen zelfstandige bewijst maar die nooit heeft gestort?

Après mûre réflexion, nous considérons qu'une disjonction « horizontale » de la charge des pensions serait plus logique, plus juste, et aussi plus pratique.

Que voulons-nous par là? Mettre l'accent non sur la qualité d'ancien travailleur indépendant — qualité dont il serait fait abstraction, même pour le passé — mais sur celle d'assuré obligatoire.

Or, pour les indépendants, l'assurance obligatoire en vue de la vieillesse a pris cours au 1^{er} janvier 1954. Dès lors, nous sommes amenés à distinguer entre la partie de la charge des pensions qui résulte des versements obligatoires donnant droit à la pension sans enquête sur les ressources, et la partie qui se rapporte à l'assurance libre. Mais pour les indépendants, l'assurance libre a pris fin le 31 décembre 1953. Ce n'est que pour les autres assurés libres, qui ne possèdent pas la qualité de travailleur indépendant et qui continuent à effectuer des versements au titre de l'assurance libre, que celle-ci se prolonge au-delà du 31 décembre 1953.

Notre proposition prévoit une comptabilité distincte des recettes et dépenses de l'assurance obligatoire des indépendants. De cette façon, il sera toujours possible de créer, à l'expiration ou même au cours de la période d'essai, une Caisse autonome des Pensions pour Travailleurs indépendants, qui reprendrait alors l'actif et les obligations de l'assurance obligatoire.

Or, il est évident qu'au début, les dépenses de l'assurance obligatoire seront minimales. Dès lors, les ressources de l'assurance obligatoire devront, à l'origine, contribuer au financement du « back-service ». Mais si l'on considère que les cotisations ne s'élèvent qu'à 840.000.000 de francs pour une charge de pensions de 2.179.000.000 de francs, on ne peut affirmer sérieusement que les charges des indépendants soient excessives. De ces chiffres, il résulte incontestablement que pour les assurés libres qui n'ont pas la qualité d'ancien travailleur indépendant, la charge des pensions sera supportée entièrement par la communauté.

Nous estimons qu'une disjonction « horizontale » serait plus équitable qu'une disjonction « verticale ».

En effet, avant 1954, tous les indépendants devaient être considérés comme assurés libres. Est-il raisonnable de désavantager celui qui a versé régulièrement à titre d'assuré libre, mais qui n'a pas la qualité d'indépendant (ou qui ne peut plus justifier de cette qualité), par rapport à celui qui apporte la preuve de sa qualité d'ancien indépendant, mais n'a jamais payé de cotisation?

Wij leggen het verschil daar waar de verplichte verzekering begint omdat pas daar het onderscheid tussen verplichte stortingen en vrije stortingen werd ingevoerd. Aangezien de verplichte stortingen zwaarder zijn dan de vrije is het logisch dat de pensioenrechten verbonden aan de eerste gevoeliger zouden zijn dan deze voortspruitend uit de laatste.

Het stelsel is tenslotte ook praktischer : wij schakelen meteen alle paperasserij, alle betwistingen, alle moeilijkheden en teleurstellingen voor de belanghebbenden uit, welke onvermijdelijk vastzitten aan de bewijslast van de hoedanigheid van gewezen zelfstandige.

Wij blijven verder trouw aan het beginsel van de vrije verzekering : hoe meer stortingen hoe hoger pensioen.

Samenvatting.

Laten wij bondig — bij wijze van samenvatting — een vergelijking maken tussen het Regeeringsontwerp en ons voorstel :

Regeringsontwerp	Ons voorstel
—	—
Gemengd stelsel : kapitalisatie + repartitie.	Zuiver repartitiestelsel.
Bijdrage-minimum : 600 frank.	Idem.
Bijdrage-maximum : 5.800 frank.	3.000 frank.
Maximum bereikt met inkomen van 100.000 frank.	Maximum bereikt met inkomen van 200.000 frank.
Percentage van de verplichte bijdragen op het inkomen, van 1,6% tot 8 %.	Nu 1,5 %; vanaf 1960 : 2 % en vijfjaarlijkse herziening.
Overgangperiode: pensioen van 18.000 frank (mits onderzoek).	20.000 frank (mits onderzoek).
Definitief stelsel : pensioen van 18.000 frank (zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen).	20.000 frank (zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen).
Nieuwe administratie voor inning van de solidariteitsbijdrage.	Geen nieuw organisme ; geen nieuwe administratiekosten.
Nieuwe depistage- en contrôledienst.	Geen nieuwe depistage- noch contrôledienst.
Staatstoelage 750.000.000 frank voor de zelfstandigen.	Idem.

Nous situons la différence au moment où l'assurance obligatoire a été introduite parce que c'est à ce moment précis que la distinction entre les versements obligatoires et les versements libres a été établie. Comme les versements obligatoires sont plus considérables que les versements libres, il est logique que les droits en matière de pension qui sont fondés sur les premiers soient plus importants que ceux qui résultent des derniers.

Le système est aussi plus pratique, puisque nous épargnons aux intéressés toute paperasserie, toutes contestations, difficultés et déceptions qui résultent inévitablement de la nécessité pour eux de prouver leur qualité d'ancien indépendant.

En outre, nous demeurons fidèles au principe de l'assurance libre : à versements plus élevés, pensions plus élevées.

Résumé.

Comparons brièvement le projet gouvernemental et notre proposition :

Projet gouvernemental	Notre proposition
—	—
Système mixte : capitalisation + répartition.	Système de répartition pure.
Minimum de cotisation : 600 francs.	Idem.
Maximum de cotisation : 5.800 francs.	3.000 francs.
Maximum atteint avec revenu de 100.000 francs.	Maximum atteint avec revenu de 200.000 francs.
Pourcentage des cotisations obligatoires : de 1,6 % à 8 % des revenus.	1,5 % actuellement ; 2 % à partir de 1960 et revision quinquennale.
Période transitoire : pension de 18.000 francs (après enquête sur les ressources).	20.000 francs (après enquête).
Système définitif : pension de 18.000 francs (sans enquête sur les ressources).	20.000 francs (sans enquête).
Administration nouvelle pour la perception de la cotisation de solidarité.	Pas d'organisme nouveau ; pas de nouvelles dépenses administratives.
Nouveau service de dépistage et de contrôle.	Pas de nouveau service de dépistage et de contrôle.
Subside de l'Etat de 750 millions de francs pour les indépendants.	Idem.

Financieel tekort vanaf het eerste jaar van 751 tot 1.118 miljoen frank.	Financieel evenwicht tot 1960, dan vijfjaarlijkse herziening van de bijdragen.	Déficit de 751 à 1.118 millions de francs dès la première année.	Equilibre financier jusqu'en 1960, puis revision quinquennale des cotisations.
Perequatie door de wettekst voorzien, maar financieel-technisch niet verzekerd.	Perequatie financieel-technisch verzekerd.	Péréquation prévue par la loi, mais non assurée sur le plan de la technique financière.	Péréquation assurée sur le plan de la technique financière.
Discriminatie inzake onderzoek naar de bestaansmiddelen tussen gewezen zelfstandigen en vrij verzekerden.	Gelijkheid inzake onderzoek naar de bestaansmiddelen tussen gewezen zelfstandige en vrij verzekerden.	Discrimination en matière d'enquête sur les ressources entre les anciens indépendants et les assurés libres.	Egalité en matière d'enquête sur les ressources entre les anciens indépendants et les assurés libres.
Hoe ouder de bijdrageplichtige bij de aansluiting, hoe hoger de bijdrage.	De ouderdom speelt geen rol in de vaststelling van het bedrag van de bijdrage.	La cotisation augmente suivant l'âge de l'assujéti au moment de l'affiliation.	L'âge n'a aucune influence sur le montant de la cotisation.
Geen pensioenrechten voor de bijdragen gestort in 1954 en 1955 ingevolge de wet van 11 Maart 1954.	Pensioenrechten retroactief toegekend aan de bijdragen gestort in 1954 en 1955 ingevolge de wet van 11 Maart 1954.	Aucun droit attaché aux cotisations payées en 1954 et en 1955 conformément à la loi du 11 mars 1954.	Droits rétroactifs attachés aux cotisations payées en 1954 et en 1955 conformément à la loi du 11 mars 1954.
Redenen van uitsluiting (art. 47 van de georden-de wetten) gehandhaafd.	Redenen van uitsluiting afgeschaft.	Motifs d'exclusion maintenus (art. 47 des lois coordonnées).	Motifs d'exclusion supprimés.
Noodzakelijkheid, hoedanigheid van gewezen zelfstandige te bewijzen (in sommige gevallen zelfs voor de jaren die 1926 voorafgaan).	Geen enkele bewijslast.	Obligation de justifier de la qualité d'ancien indépendant (dans certains cas, même pour les années antérieures à 1926).	Aucune preuve à apporter.
Twee attesten te vragen aan controleur van de belastingen om vermindering van de bijdragen aan te vragen, één over te maken aan Solidariteitsfondsen, één aan verzekeringsinstelling.	Geen attesten nodig, bijdragen worden automatisch gekoppeld aan het beroepsinkomen.	Deux attestations à demander au contrôleur des contributions en vue de bénéficier de la réduction des cotisations; l'une de ces attestations doit être transmise au fonds de solidarité, l'autre à l'organisme d'assurance.	Aucune attestation à fournir; cotisations rattachées automatiquement au revenu professionnel.

Waarom deze nieuwe voorlopige regeling?

Sommigen zullen het betreuren dat een nieuwe voorlopige regeling wordt voorgesteld, waar reeds sedert jaren geijverd wordt voor en gewerkt wordt aan een definitief pensioenstelsel voor de zelfstandige arbeiders.

Wij zijn de eersten om te betreuren dat het totnogtoe niet mogelijk is geweest een definitief stelsel op te bouwen. Maar beter is in ieder geval een aanvaardbare tijdelijke regeling die de toekomstmogelijkheden openlaat, dan definitief de verkeerde weg van de kapitalisatie te kiezen.

Pourquoi ce nouveau régime provisoire?

D'aucuns regretteront qu'un nouveau régime provisoire soit proposé, alors qu'on s'efforce depuis des années de mettre sur pied un régime de pensions définitif pour les travailleurs indépendants.

Nous sommes les premiers à regretter qu'il n'ait pas été possible jusqu'à présent d'établir un régime définitif. Mais, en tout état de cause, mieux vaut instaurer un régime provisoire acceptable, laissant la porte ouverte aux possibilités futures, que de s'engager définitivement dans la mauvaise voie de la capitalisation.

Naar ons oordeel moet ieder pensioenontwerp overigens veel meer beoordeeld worden naar zijn onmiddellijke resultaten dan naar de beloften die het inhoudt voor de toekomst. Deze bedenking geldt ook — wij zouden zelfs zeggen : vooral — inzake het financieringsplan.

Is het niet vermetel, om niet te zeggen verwaand, dat men de financiële gevolgen gaat berekenen voor de e.v. 45 of 84 jaren ? De actuarissen zijn ongetwijfeld gewapend met statistisch materiaal om enigermate de financiële weerslag van de vermoedelijke demografische groei te berekenen. Maar heeft de ervaring van Frankrijk niet geleerd dat een actieve geboortepolitiek in een betrekkelijk korte tijdsperiode de gegevens van dit probleem grondig kan wijzigen ?

Andere belangrijke vragen rijzen op met betrekking tot het peilen van de financiële aspecten van een pensioenstelsel voor de toekomst : zal het aantal zelfstandigen toenemen of verminderen ? Een evolutie van 10 pct. min of meer zou reeds een gevoelige weerslag hebben op het financieringsplan van ieder stelsel. Sommigen zijn geneigd ongeluksprofeet te spelen waar zij menen dat het aantal zelfstandigen op zeer gevoelige wijze zal verminderen. Worden hun voorspellingen bewaarheid dan zou het onmogelijk vol te houden zijn het kleiner wordende effectief van de actieve zelfstandigen de last te laten dragen van de gewezen zelfstandigen wier effectief verhoudingsgewijze zoveel belangrijker is. Waar de organisaties van zelfstandigen nu afzonderlijke rekeningen eisen opdat zij niet de last zouden moeten dragen bijvoorbeeld van de vrij verzekerden die geen beroepsactiviteit hebben gehad, zouden diezelfde organisaties vermoedelijk de eerste zijn om compensaties te vragen vanwege de gemeenschap indien de hier besproken evolutie in het effectief van de zelfstandigen zich duidelijk mocht aftekenen.

Een andere factor van zeer groot belang is de economische evolutie. Alle berekeningen van actuariële aard gaan uit van de fictie dat de economische toestand steeds zal blijven wat hij is. En het is niet mogelijk de berekeningen anders op te vatten vermits men hier staat voor een onbekende.

Maar zeker is dat België voor de dwingende noodzakelijkheid staat de productiviteit in alle sectoren van het economisch leven op te drijven. Een verhoogde productiviteit is een factor van hoger nationaal inkomen, van hoger sociaal niveau. Dergelijke economische evolutie — die waarschijnlijk is omdat ze noodzakelijk is — zou de berekeningen van het financieringsplan gunstig beïnvloeden in deze zin dat de stijgende pensioenlasten gemakke-

Nous estimons d'ailleurs que tout projet relatif aux pensions doit être jugé plutôt d'après ses résultats immédiats que d'après les promesses qu'il contient pour l'avenir. Cette considération s'applique également — nous dirions même : surtout — au plan de financement.

N'est-il pas téméraire, pour ne pas dire présomptueux, de vouloir calculer l'incidence financière pour les 45 ou 84 prochaines années ? Sans doute les actuaires disposent-ils du matériel statistique requis pour calculer l'incidence financière de l'évolution démographique probable. Mais l'expérience de la France ne montre-t-elle pas qu'une politique démographique active peut modifier profondément les données de ce problème dans un temps relativement court ?

D'autres questions importantes se posent au sujet de la supputation des aspects financiers futurs du régime des pensions : y aura-t-il augmentation ou diminution du nombre des indépendants ? Une modification de l'ordre de 10 p. c. en plus ou en moins aurait déjà des répercussions sensibles sur le plan de financement de tout système. Certains sont tentés de jouer au prophète de malheur et d'affirmer que le nombre des indépendants diminuera sensiblement. Si leurs prévisions se confirmaient, il deviendrait impossible de faire supporter à un nombre toujours plus réduit d'indépendants actifs la charge des pensions des anciens indépendants, dont les effectifs seraient proportionnellement beaucoup plus importants. Alors qu'actuellement, les organisations d'indépendants réclament des comptes distincts pour éviter de devoir, par exemple, supporter la charge des assurés libres n'ayant eu aucune activité professionnelle, ces mêmes organisations seraient probablement les premières à réclamer des compensations à la communauté si l'évolution des effectifs des indépendants qui est envisagée ci-dessus se dessinait plus nettement.

Un autre facteur capital est l'évolution de l'économie. Tous les calculs actuariels sont basés sur la fiction que la situation économique restera toujours ce qu'elle est à présent. Il n'est pas possible de donner un autre fondement aux calculs, puisqu'on se trouve ici devant l'inconnu.

Mais il est certain que la Belgique se voit placée devant l'urgente nécessité d'accroître la productivité dans tous les secteurs de la vie économique. Une productivité plus élevée est un facteur d'accroissement du revenu national et de relèvement du niveau social. Une évolution de l'économie dans ce sens — évolution probable parce que nécessaire — influencerait favorablement les calculs du plan de financement, du fait que la

lijker zouden op te vangen zijn door een hoger draagvermogen van de actieve lagen van de bevolking.

Om al deze redenen achten wij het van groter belang te weten of een pensioenstelsel voor de eerste jaren van zijn toepassing in evenwicht, in boni of in mali is, dan de vooruitzichten te kennen voor binnen 35, 45 of 84 jaren. Deze laatste vooruitzichten zijn zuiver theoretisch. Het resultaat voor de eerste jaren is reëel, omdat het op basis van de huidige werkelijkheid wordt berekend en tamelijk nauwkeurig kan bepaald worden.

Zo komen wij er ook toe de vraag te stellen of het in zekere zin geen utopie is een « definitief » pensioenstelsel voor de zelfstandigen te willen opbouwen. Leert de ervaring inzake al de andere pensioenstelsels ons niet dat zij als het ware bestendig evolueren, d.w.z. aangepast worden aan de mogelijkheden en behoeften van de tijd? Op voorwaarde dat nooit afbreuk worde gedaan aan de verworven rechten van de gerechtigden kan dergelijke evolutie niemand schaden, wel integendeel.

Daarom spraken wij zopas van een evolutieve totstandkoming van een pensioenstelsel voor zelfstandigen. Die werkwijze heeft het voordeel dat men bouwt op de ervaring, op realiteit, waar men anders veelal op veronderstellingen moet bouwen.

Laten wij de zaken concreet zien : in verband met de toepassing van de wet van 11 Maart 1954 ware het toch uitermate nuttig het juiste effectief van de bijdrage-betalers te kennen en de indeling van dit effectief per geboortjaar, hetgeen zou toelaten met meer nauwkeurigheid dan totnogtoe mogelijk is geweest, het vermoedelijk aantal pensioengerechtigden voor de toekomst vast te stellen. Op dit ogenblik ontbreken die gegevens nog, daar de toepassingsperiode van het bijdrage-stelsel, ingevoerd door de wet van 11 Maart 1954 te kort en nog niet volledig verstreken is.

Na een periode van vijf jaren kan dit belangrijk statistisch materiaal voorhanden zijn. Intussen zullen, naar wij hopen, in de kringen van de zelfstandige arbeiders klaardere inzichten gerijpt zijn ten aanzien van structurele opvattingen die aan een behoorlijk pensioenstelsel moeten ten grondslag liggen.

F. PAIRON.

charge croissante des pensions serait compensée plus aisément par le développement de la faculté contributive des couches actives de la population.

Pour toutes ces raisons, nous estimons qu'il est plus important de savoir si un régime de pensions sera en équilibre, en boni ou en mali, au cours des premières années de son application, que de connaître les prévisions pour une époque éloignée de 35, 45 ou 84 années. Celles-ci sont d'ailleurs purement théoriques. Par contre, le résultat des premières années est réel, car il tient compte de la situation actuelle et peut être calculé d'une manière assez précise.

On peut aussi se demander s'il n'est pas en quelque sorte utopique de vouloir créer un système « définitif » de pensions pour les indépendants. L'expérience résultant de l'application des autres régimes de pensions ne nous apprend-elle pas que ceux-ci sont pour ainsi dire en constante évolution, c'est-à-dire qu'ils s'adaptent aux possibilités et aux nécessités du moment? Dès lors qu'il n'est jamais porté atteinte aux droits acquis des bénéficiaires, une telle évolution ne peut nuire à personne, bien au contraire.

C'est pourquoi nous envisageons la réalisation progressive d'un système de pensions pour les travailleurs indépendants. Cette méthode offre l'avantage d'être basée sur l'expérience, sur la réalité, alors que d'autres méthodes tablent, en général, sur des hypothèses.

Considérons les choses d'une manière concrète : dans le cadre de l'application de la loi du 11 mars 1954, il serait particulièrement utile de connaître l'effectif exact des cotisants et la répartition de ceux-ci par année de naissance, afin de pouvoir déterminer avec plus de précision le nombre probable de bénéficiaires. Pour le moment, ces éléments font défaut, parce que la période d'application du régime de cotisation instauré par la loi du 11 mars 1954 est trop brève et n'est pas encore arrivée à expiration.

Au bout d'une période de cinq ans, cet important matériel statistique pourra être disponible. Nous espérons que, dans l'intervalle, les milieux des travailleurs indépendants auront acquis une notion plus nette de la structure à donner à un régime de pensions convenable.

Wetsvoorstel tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood.

Eerste Artikel.

Het bedrag van de ouderdomsrentetoeslag, vastgesteld overeenkomstig tabel III, gevoegd bij de wet van 11 Maart 1954 tot wijziging van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, wordt verhoogd met 2.000 frank voor de gehuwde mannelijke gerechtigden en met 1.400 frank voor de andere gerechtigden.

Art. 2.

Het bijdragestelsel, ingevoerd bij artikel 4 van de voornoemde wet van 11 Maart 1954, blijft van toepassing voor een nieuwe periode van drie jaren.

Art. 3.

Paragraaf 2 van artikel 4 van voornoemde wet van 11 Maart 1954 wordt vervangen door onderstaande tekst :

« § 2. Iedere volledige semestriële bijdrage, bedoeld in het 1° van de voorgaande paragraaf, geeft recht op een pensioengedeelte dat toegekend wordt zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen en dat 223 frank bedraagt zo het een gehuwd mannelijk verzekerde betreft en 149 frank zo het een andere gerechtigde betreft.

» § 3. Op aanvraag van de gerechtigde, die het bewijs levert van de gedane stortingen, kunnen de pensioengedeelten, bedoeld in de voorgaande paragraaf, vervangen worden door een rente fictief berekend in de veronderstelling dat de bijdragen bedoeld in § 1 van onderhavig artikel, zouden beschouwd worden als stortingen in de zin van de artikelen 17 en 22 van de samengeordende wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood.

» § 4. Zo de gerechtigden op de pensioengedeelten of op de renten, bedoeld in §§ 2 en 3 van onderhavig artikel, tevens aanspraak maken op de ouderdomsrentetoeslag, wordt deze laatste verminderd met een negentigste per toegekend pensioengedeelte of met een vijfenveertigste per jaar van storting dat in aanmerking werd genomen bij de berekening van de rente.

» § 5. De bijdragen bedoeld in § 1 van onderhavig artikel worden vermeld op de individuele rekening van de belanghebbenden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas. »

Proposition de loi modifiant les lois coordonnées relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré.

Article Premier.

Le montant de la majoration de rente de vieillesse, fixé conformément au tableau III annexé à la loi du 11 mars 1954, modifiant les lois relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré, est augmenté de 2.000 francs pour les bénéficiaires mariés du sexe masculin et de 1.400 fr. pour les autres bénéficiaires.

Art. 2.

Le régime de cotisations instauré par l'article 4 de la loi précitée du 11 mars 1954 restera en vigueur pendant une nouvelle période de trois ans.

Art. 3.

Le § 2 de l'article 4 de la loi précitée du 11 mars 1954 est remplacé par le texte ci-après :

« § 2. Toute cotisation semestrielle entière, visée au 1° du paragraphe précédent, donne droit à une quotité de rente accordée sans enquête sur les ressources et s'élevant à 223 francs, s'il s'agit d'un assujetti marié du sexe masculin, et à 149 francs pour les autres bénéficiaires.

» § 3. A la demande du bénéficiaire qui fournit la preuve des versements effectués, les quotités de rente visées au paragraphe précédent peuvent être remplacées par une rente fictive calculée dans l'hypothèse où les cotisations visées au § 1 du présent article seraient considérées comme des versements au sens des articles 17 et 22 des lois coordonnées relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré.

» § 4. Si les bénéficiaires des quotités de rente ou des rentes visées aux §§ 2 et 3 du présent article prétendent en même temps à la majoration de rente de vieillesse, cette dernière est diminuée d'un nonantième par quotité de rente accordée ou d'un quarante-cinquième par année de versement qui a été prise en considération pour le calcul de la rente.

» § 5. Les cotisations visées au § 1 du présent article sont consignées au compte individuel de l'intéressé à la Caisse Générale d'Epargne et de Retraite. »

Art. 4.

§ 1. Worden vermeerderd of verminderd naargelang het jaarlijks gemiddeld indexcijfer van de kleinhandelsprijzen stijgt of daalt :

- a) De ouderdomsrentetoeslag ;
- b) De weduwerentetoeslag en de wezentoe-lagen ;
- c) De pensioengedeelten bedoeld in § 2 (nieuw) van artikel 4 van voornoemde wet van 11 Maart 1954 ;
- d) De vaste sommen vermeld in § 1 van arti-kel 4 van voornoemde wet van 11 Maart 1954 ;
- e) De bij de wet vastgestelde bedragen van de staatstussenkomsten.

§ 2. De vermeerdering of vermindering, be-doeld in voorgaande paragraaf, geschiedt zodra de stijging of daling van het indexcijfer 5 t. h. bedraagt ten opzichte van het peil dat tot de voorgaande aanpassing heeft geleid.

De aan te passen bedragen, bedoeld in voor-gaande paragraaf, worden verondersteld voor de eerste maal vastgesteld te zijn op een indexcijfer van 100 punten.

De verhogingen of verlagingen, bedoeld in voorgaande paragraaf, worden toegepast op de eerste dag van de tweede maand welke volgt op die waarin het indexcijfer het peil bereikt dat er aanleiding toe geeft.

§ 3. De toepassingsmodaliteiten van dit artikel worden door de Koning vastgesteld.

Art. 5.

Artikel 47 van de voornoemde geordende wetten wordt ingetrokken.

Art. 6.

§ 1. Artikel 46 van diezelfde wetten wordt in-getrokken.

§ 2. Inzake het onderzoek naar de bestaans-middelen zal geen rekening worden gehouden :

- a) met de renten, vergoedingen, toelagen of pensioenen, aan de oorlogsslachtoffers en hun rechthebbenden verleend krachtens de wetgeving op de herstel- of vergoedingspensioenen ;
- b) met de frontstreeprenten en de gevangen-schapsrenten, en met de renten verbonden aan een onderscheiding in een nationale orde, wegens oor-logshandeling ;
- c) met de werkelijke of fictieve inkomsten uit onroerende goederen, bezet of ten kostelozen of

Art. 4.

§ 1^{er}. Sont augmentés ou diminués proportion-nellement à la hausse ou à la baisse de l'indice moyen annuel des prix de détail :

- a) Le complément de rente de vieillesse ;
- b) Le complément de rente de veuve et les allo-cations d'orphelins ;
- c) Les quotités de pension visées au § 2 (nou-veau) de l'article 4 de la loi précitée du 11 mars 1954 ;
- d) Les montants fixes prévus au § 1^{er} de l'arti-cle 4 de la loi précitée du 11 mars 1954 ;
- e) Les montants des interventions de l'Etat, tels qu'ils sont fixés par la loi.

§ 2. L'augmentation ou la diminution visée au paragraphe précédent est appliquée dès que la hausse ou la baisse de l'indice atteint 5 p. c. par rapport au niveau qui a donné lieu à l'ajustement précédent.

Les montants à ajuster, visés au paragraphe précédent, sont censés avoir été fixés pour la pre-mière fois à un indice de 100 points.

Les augmentations et diminutions visées au pa-ragraphe précédent entrent en application le pre-mier jour du second mois suivant celui au cours duquel l'indice atteint le niveau qui y donne lieu.

§ 3. Les modalités d'application du présent ar-ticle sont déterminées par le Roi.

Art. 5.

L'article 47 des susdites lois coordonnées est abrogé.

Art. 6.

§ 1^{er}. L'article 46 des mêmes lois est abrogé.

§ 2. En ce qui concerne l'enquête sur les res-sources, il ne sera pas tenu compte :

- a) des rentes, indemnités, allocations ou pen-sions accordées en application de la législation sur les pensions de réparation ou de dédommagement aux victimes de la guerre et à leurs ayants droit ;
- b) des rentes de chevrons de front et de cap-tivité ainsi que des rentes attachées à un ordre national, pour fait de guerre ;
- c) des revenus réels ou fictifs des biens immo-biliers occupés ou cédés à titre gratuit ou onéreux,

bezwarenden titel afgestaan, in zoverre het kadastraal inkomen van deze onroerende goederen niet meer beloopt dan volgende maxima :

3.000 frank in de gemeenten met minder dan 5.000 inwoners ;

3.500 frank in de gemeenten met 5.000 tot 30.000 inwoners ;

5.200 frank in de gemeenten met 30.000 inwoners en meer.

De Koning verhoogt de hierboven vermelde maxima in overeenstemming met de perekwatie van de kadastrale inkomsten ;

d) met het gedeelte van de renten, toelagen of vergoedingen verleend aan een slachtoffer van een beroepsziekte, een arbeidsongeval of een ongeval op de weg naar of van het werk, dat onderscheidenlijk volgende bedragen overtreft : hetzij de toelage die zou zijn uitgekeerd indien het arbeidsongeval zich vóór 1 Juli 1905 had voorgedaan, hetzij het maximum-bedrag van de toelage waarop het slachtoffer aanspraak zou kunnen maken krachtens de reglementering inzake de toekenning van aanvullende toelagen ten behoeve van sommige rechthebbenden van de wet van 24 Juli 1927 betreffende de schadeloosstelling inzake beroepsziekten. Die beschikking geldt eveneens voor de rechthebbenden van de in deze littera beoogde slachtoffers ;

e) met de pensioengedeelten of de renten, toegekend in toepassing van artikel 3 van onderhavige wet.

Art. 7.

De Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen legt in hare boekhouding afzonderlijke rekeningen aan om te noteren : aan de ene kant de inkomsten aan verplichte bijdragen ingevolge de wet van 11 Maart 1954 en onderhavige wet, en de Staatstoelagen waarvan sprake in het hiernavolgend artikel ; aan de andere kant de uitgaven aan pensioengedeelten en renten toegekend in toepassing van artikel 3 van onderhavige wet.

Deze rekeningen worden genoemd : « Pensioenen van de zelfstandige arbeiders ».

Art. 8.

Een jaarlijkse Rijkstoelage van 750.000.000 frank wordt aan de Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen gestort en door deze laatste geboekt op de afzonderlijke rekeningen van de « Pensioenen van de zelfstandige arbeiders ».

Deze toelage wordt twintig jaar lang telkenjare met 25.000.000 frank verhoogd.

dans la mesure où le revenu cadastral de ces biens immobiliers ne dépasse pas les plafonds ci-après :

3.000 francs dans les communes de moins de 5.000 habitants ;

3.500 francs dans les communes de 5.000 à 30.000 habitants ;

5.200 francs dans les communes de 30.000 habitants et plus.

Le Roi relèvera ces plafonds conformément à la péréquation des revenus cadastraux ;

d) des rentes, allocations ou indemnités dont bénéficie la victime d'une maladie professionnelle, d'un accident du travail ou d'un accident survenu sur le chemin du travail, dans la mesure où lesdites rentes, allocations ou indemnités excèdent, soit l'allocation qui serait accordée si l'accident du travail s'était produit avant le 1^{er} juillet 1905, soit le montant maximum de l'allocation à laquelle la victime pourrait prétendre en vertu de la réglementation relative à l'octroi d'allocations supplémentaires à certains bénéficiaires de la loi du 24 juillet 1927 sur la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles. Cette disposition s'applique également aux ayants droit des victimes visées par le présent littéra ;

e) des quotités de pension ou de rente accordées en application de l'article 3 de la présente loi.

Art. 7.

La Caisse Nationale des Pensions de Retraite et de Survie établira dans sa comptabilité des comptes distincts où figureront, d'un côté, les sommes provenant des cotisations obligatoires versées en vertu de la loi du 11 mars 1954 et de la présente loi et les interventions de l'Etat, dont il est question à l'article suivant, de l'autre côté, les dépenses résultant du paiement des quotités de pension et des rentes accordées en vertu de l'article 3 de la présente loi.

Ces comptes seront dénommés : « Pensions des travailleurs indépendants ».

Art. 8.

Une allocation de 750.000.000 de francs est versée par l'Etat à la Caisse Nationale des Pensions de Retraite et de Survie ; celle-ci inscrira cette somme aux comptes distincts qui ont trait aux « Pensions des travailleurs indépendants ».

Cette allocation sera majorée, chaque année, de 25.000.000 de francs, pendant vingt ans.

Art. 9.

Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1956.

F. PAIRON.
M. SANTENS.
J. OBLIN.
M. COUPLET.
E. LEYSEN.
J. NEYBERGH.

Art. 9.

La présente loi entre en vigueur le 1^{er} janvier 1956.